

Beslutningsforslag nr. B 77. Fremsat den 10. februar 2006 af Ole Sohn (SF), Anne Grete Holmsgaard (SF), Henrik Sass Larsen (S), Rasmus Prehn (S), Margrethe Vestager (RV), Marianne Jelved (RV), Per Clausen (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om etablering af et nordisk institut til forskning i den kolde krig

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2006 at etablere et nordisk institut til forskning i Danmarks og Nordens rolle under den nyere historiske periode fra 1945 til 1995 med særlig vægt på Danmarks og Nordens placering under den kolde krig.

Bemærkninger til forslaget

Som udgangspunkt er det forslagsstillernes opfattelse, at der er behov for flere midler til den frie forskning, men der har gennem de seneste år været en stor vækst i dansk og nordisk forskning i den kolde krig. Dette er ikke mindst blevet understøttet gennem de statslige kommissioner og redegørelsen om den kolde krig. Den intensiverede forskning har frembragt et vækstlag af fortrinsvis unge forskere, der ikke har personlig andel i fortidens opdelinger under den kolde krig.

Forlagsstillerne finder, at der i lighed med andre europæiske og amerikanske stater forskning er brug for et institut, der samler forskningen på dette område. Et nordisk institut vil bidrage til at samle de dynamiske kræfter af både forskere, formidlere og brugere på dette område, der for tiden befinder sig i Danmark og de øvrige nordiske lande. Institutet skal særlig sætse på:

- Udenrigspolitik.
- Efterretningshistorie.
- Sikkerhedsspørgsmål.
- Indenlandske reaktioner af internationale udviklinger.
- Komparative studier.

Forlagsstillerne har endvidere konstateret, at regeringen og Dansk Folkeparti i finanslovaftalen for 2006 har aftalt, at »under hensyn til resultaterne fremlagt i DIIS-rapporten om Danmark under den kolde krig (2005) skal forskningen blandt andet yderligere klarlægge aspekter af de militære trusler rettet mod Danmark og Østersøområdet, herunder østblokkens indflydelse på danske beslutningstagere«.

Forlagsstillerne finder det af afgørende betydning, at denne problemstilling indgår i instituttets virkefelt. Der skal kunne forskes både i nationale, i regionale og i internationale problemstillinger inden for feltet. De tematiske og geografiske satsninger skal søges gennemført således, at instituttets forskere vil komplementere og understøtte hinandens forskning. Som projektperiode foreslås 6 år.

Instituttet skal søge at tiltrække udenlandske forskere på korttidskontrakter. Således bør der sætse på mindst en tredjedel udenlandske forskere. I projektperioden bør dette målrettet søges finansieret gennem eksterne midler, internationaliseringsprogrammer og mulighed for internationale lektorer eller internationalt indstillede organisationer og programmer.

Ovennævnte skal sikres gennem et intensivt netværksarbejde. Institutets forskere forventes aktivt at bidrage til udviklingen af disse kontakter. Netværks- og kontaktarbejde skal foruden den internationale forskning rettes mod lokale institutioner og virksomheder. På nationalt plan skal der indgås forpligtende samarbejde med nationale institutioner, eksempelvis gennem undervisning og forskningsprogrammer for f.eks. universiteterne, folkehøjskolerne, efterretnings-tjenesterne, udenrigstjenesterne m.v.

Forlagsstillerne påtænker instituttets oprettelse og placering udbudt via enten Det Strategiske Forskningsråd eller Grundforskningsfonden, således at det bedst kvalificerede miljø får tilført midlerne. Forlagsstillerne understreger samtidig behovet for et tæt samarbejde med de nationale universiteter (afhængigt af satsningsområder og emner), Forsvarsakademiet, Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) og de relevante myndigheder.

Instituttet skal endvidere søge at opbygge en omfattende samling af faglitteratur på området. Desuden søges en samling af samtidigt publiceret kildemateriale indsamlet. Denne kildegruppe risikerer netop i disse år at forsvinde. Regeringens klare tilkendegivelser om øget og liberaliseret adgang til statens arkiver ses som en vigtig faktor for dette arbejde.

Økonomiske konsekvenser:

Der afsættes årligt 5 mio. kr. i den nævnte projektperiode. Midlerne afsættes på finansloven og påbegyndes med den aftale, som regeringen og Dansk Folkeparti har indgået om finansloven for 2006.

Skriftlig fremsættelse

Ole Sohn (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et nordisk institut til forskning i den kolde krig.

(Beslutningsforslag nr. B 77).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.